

Sygn. akt IV Ka 286/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sylwana Wirth
Protokolant:	Ewa Ślemp

przy udziale Eligiusza Wnuka Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2019 r.

sprawy M. P.

syna E. i D. z domu G.

urodzonego (...) w W.

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., art. 279 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o. o.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 1 lutego 2019 r. sygnatura akt III K 1206/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe związane z postępowaniem odwoławczym, w tym wymierza 100 złotych opłaty za to postępowanie.

Sygnatura akt IV Ka 286/19

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu wniósł akt oskarżenia przeciwko M. P. oskarżając go o to, że:

1. w dniu 18 czerwca 2018 roku w W. woj. (...) po uprzednim wybiciu szyby w drzwiach wejściowych do budynku, wszedł do przedsionka, gdzie po wybiciu szyby w drzwiach dostał się do wnętrza Wyższej Szkoły (...), skąd usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia znajdujących się tam przedmiotów, jednakże zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie, czym działał na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. tj. o czyn z art. 13§1 kk w zw. z art. 279§1 kk

2. w nocy z dnia 09 na 10 maja 2018 roku w W. woj. (...), po uprzednim wyłamaniu drzwi wejściowych, dostał się do wnętrza lodziarni skąd następnie dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 400 złotych, czym działał na szkodę W. K. tj. o czyn z art. 279§1 kk

Wyrokiem z dnia 1 lutego 2019 roku (sygnatura akt III K 1206/18) Sąd Rejonowy w Wałbrzychu:

I. oskarżonego M. P. uznał za winnego tego, że w dniu 18 czerwca 2018 roku w W. w woj. (...), po uprzednim wybiciu szyby w drzwiach wejściowych do budynku, wszedł do przedsionka, gdzie po wybiciu szyby w drzwiach dostał się do wnętrza Wyższej Szkoły (...), skąd usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia znajdujących się tam przedmiotów, jednakże zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie dokonując jednocześnie zniszczenia mienia w postaci dwóch szyb o łącznej wartości 1489,53 zł, czym działał na szkodę (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. to jest występku z art. 13§1 kk w zw. z art. 279§1 kk i art. 288§1 kk w zw. z art. 11§2 kk i za czyn ten na podstawie art. 14§1 kk w zw. z art. 279§1 kk w zw. z art. 11§3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

II. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, tj. występku z art. 279§1 kk i za czyn ten na podstawie art. 279§1 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85§1 kk i art. 86§1 kk połączył oskarżonemu orzeczone niniejszym wyrokiem jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 69§1 i 2 kk oraz art. 70§1 kk zawiesił warunkowo wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności tytułem próby na okres lat 2 (dwóch);

V. na podstawie art. 72§1 pkt 5 kk zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu;

VI. na podstawie art. 72§2 kk zobowiązał oskarżonego do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę kwoty 1489,53 na rzecz (...) sp. z o.o. z/s w P. oraz kwoty 400 zł na rzecz W. K. w terminie 6 (sześciu) miesięcy od uprawomocnienia się wyroku;

VII. zasądził od oskarżonego M. P. na rzecz oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P. kwotę 1033,20 zł tytułem poniesionych kosztów zastępstwa procesowego;

VIII. zwolnił oskarżonego od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania zaliczając je na rachunek tegoż Skarbu Państwa i nie wymierzył mu opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P., zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając:

obrazę przepisów prawa karnego procesowego

- art. 96§1, art. 117§1 i 2 kpk, art. 384§2 kpk w zw. z art. 2§1 pkt 3 polegającą na uniemożliwieniu oskarżycielowi posiłkowemu udziału w rozprawie, po przeprowadzeniu której Sąd wydał wyrok i tym samym pozbawieniu go możliwości przedstawienia swojego stanowiska, pomimo braku w dniu rozprawy dowodu o zawiadomieniu oskarżyciela posiłkowego o terminie rozprawy,

- art. 392§1 kpk wobec odczytania zeznań świadka I. R., mimo braku zgody oskarżyciela posiłkowego na ich odczytanie (nieobecność spowodowana brakiem zawiadomienia o rozprawie), w sytuacji gdy zeznania te dotyczyły bezpośrednio oskarżyciela posiłkowego, świadek I. R. była obecna na miejscu zdarzenia i widziała w miejscu rozbitych szyb rozrzucone i wypalone zapalki, jej zeznania mogły się przyczynić do szczegółowego wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, co nie pozostawało bez znaczenia dla oceny zachowania oskarżonego, jego kwalifikacji prawnej, stopnia społecznej szkodliwości, a w konsekwencji dla wymiaru kary

a podnosząc powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Sąd okręgowy zważył:

apelacja nie okazała się zasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew odmiennym zapatrywaniom skarżącego w rozpatrywanej sprawie sąd rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisów postępowania i to w sposób mający mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia.

Za chybione uznać należy stanowisko skarżącego o naruszeniu w sprawie niniejszej art. 96§1, art. 117§1 i 2 kpk, art. 384§2 kpk w zw. z art. 2§1 pkt 3 a naruszenie których to przepisów skarżący upatruje w uniemożliwieniu oskarżycielowi posiłkowemu udziału w rozprawie, po przeprowadzeniu której Sąd wydał wyrok i tym samym pozbawieniu go możliwości przedstawienia swojego stanowiska, pomimo braku w dniu rozprawy dowodu o powiadomieniu oskarżyciela posiłkowego o terminie rozprawy.

Podnosząc powyższy zarzut pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P. w zaprezentowanych w apelacji wywodach na poparcie wyrażanych twierdzeń czyni uwagi, iż cyt. „uwzględnienie prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego jest jedną z podstawowych dyrektyw postępowania karnego (art. 2§1 pkt 3 kpk). Stąd też niewywiązanie się przez organy postępowania z obowiązku poinformowania pokrzywdzonego, skutkujące pozbawieniem pokrzywdzonego możliwości realizowania przysługujących mu uprawnień procesowych oceniać należy w kategoriach rażącego naruszenia prawa. Pokrzywdzony, który uzyskał status procesowy oskarżyciela posiłkowego, składając odpowiednie oświadczenie (art. 54§1), powinien być dopuszczony do całego postępowania dowodowego, a realizację powyższego prawa zapewnia m.in. prawidłowe zawiadomienie o terminie rozprawy”.

Rozpatrując powyższy zarzut, jak i przedstawioną argumentację, zauważyć należy, iż w toku prowadzonego postępowania (...) sp. z o.o. z/s w P. uzyskała status oskarżyciela posiłkowego i reprezentowana była przez ustanowionego w sprawie pełnomocnika adw. A. T..

Procedując w sprawie sąd rejonowy na rozprawie w dniu 1 lutego 2019r. na podstawie art. 374§1 kpk postanowił prowadzić postępowanie bez udziału oskarżonego uznając jego nieobecność za nieobowiązkową, na podstawie art. 377§4 kpk odczytano wyjaśnienia oskarżonego k. 24, 46. Ponadto na podstawie art. 392§1 kpk sąd rejonowy odczytał zeznania świadków I. R. i W. K.. Sąd I instancji procedując w sprawie nadto dopuścił dowód z pisma oskarżyciela posiłkowego z dnia 29 listopada 2018 roku wraz z załączonymi dokumentami. Na rozprawie w dniu 1 lutego 2019r. sąd rejonowy na podstawie art. 394§1 kpk uznał za ujawnione bez odczytania dane o karalności oskarżonego, zaś na podstawie art. 394§2 kpk uznano za ujawnione bez odczytania dowody zawnioskowane w akcie oskarżenia do odczytania na rozprawie. Po zamknięciu przewodu sądowego sąd rejonowy wydał wyrok. Zwrócić w tym miejscu należy uwagę, iż w sprawie pokrzywdzony (...) sp. z o.o. z/s w P. - posiadający status oskarżyciela posiłkowego stosownie do zarządzenia o wyznaczeniu rozprawy głównej z dnia 10.12.2018r. został zawiadomiony o terminie rozprawy głównej wyznaczonej na dzień 1 lutego 2019 roku poprzez ustanowionego w sprawie pełnomocnika adw. A. T.. Odnotowania przy tym wymaga, iż w aktach sprawy znajduje się wydruk elektronicznego potwierdzenia odbioru zawiadomienia o terminie rozprawy w sprawie III K 1206/18, a skierowanego do pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego adw. A. T., na którym to potwierdzeniu obok informacji o wydaniu pisma znajduje się także data odebrania tego pisma przez adresata - pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego wraz z podpisem (k. 97). Będąc zawiadomiony o terminie rozprawy głównej pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P., w rozprawie wyznaczonej na dzień 01.02.2019r. nie wziął udziału (k.98). Rozpatrując podniesiony zarzut zauważyć należy, iż stosownie do treści art. 96§1 kpk strony oraz osoby niebędące stronami, jeżeli ma to znaczenie dla ochrony ich praw lub interesów, mają prawo wziąć udział w posiedzeniu wówczas, gdy ustawa tak stanowi, chyba że ich udział jest obowiązkowy. Przepis art. 451 stosuje się odpowiednio. Jak zaznacza się w doktrynie komentując powyższy przepis zgodnie z obecnym kształtem przepisu pierwszą ogólną regułą, którą

można wyprowadzić, jest to, że strony mogą uczestniczyć w posiedzeniach, jeżeli przepis szczególny dopuszcza taką możliwość, a ich obecność nie jest obowiązkowa. Prawo do udziału w posiedzeniu jednocześnie implikuje obowiązek po stronie sądu do zawiadomienia uprawnionego. W szczególności, jak to podkreślił Sąd Najwyższy, orzekając na gruncie odpowiedzialności dyscyplinarnej, naruszenie takie (brak zawiadomienia) powodować może również przyjęcie w konsekwencji naruszenia prawa do obrony – por. uchwała SN z 11.10. 2017 r., SNO 31/17, LEX nr 2401093. W sytuacji bowiem, gdy ich udział jest obowiązkowy, muszą one uczestniczyć w takim posiedzeniu, a nie jest to jedynie ich prawo. Z unormowania art. 96 § 1 i 2 należy wyprowadzić słuszne założenie, że strony mogą lub muszą uczestniczyć w posiedzeniach sądu, chyba że istnieje przepis szczególny wyłączający prawo uczestnictwa w posiedzeniu. Słuszny jest pogląd, że dopuszczenie do udziału w posiedzeniu strony otwiera prawo uczestnictwa także dla jej przedstawiciela, a ewentualne dodatkowe uregulowanie prawa uczestnictwa tych podmiotów jest jedynie nadregulacją ustawową (Grzegorzcyk, Kodeks, t. 1, 2014, s. 413) (por. Świecki D. (red.), Augustyniak B., Eichstaedt K., Kurowski M. Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany System Informacji Prawnej LEX). W sprawie tej sąd rejonowy procedował na rozprawie w dniu 01.02.2019 roku, a po zamknięciu przewodu sądowego wydał wyrok, podniesiony w apelacji skarżącego zarzut naruszenia wskazanego przepisu tj. art. 96§1 kpk uznać należy za całkowicie chybiony. Odnosząc się do przedstawionego zarzutu zwrócić ponadto należy uwagę, iż w aktach sprawy znajduje się korespondencja skierowana do oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P. - zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 01.02.2019r., korespondencja ta - nie podjęta w terminie przez adresata – została przesłana do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu już po wyznaczonym terminie rozprawy (25.02.2019 roku - data wpływu do Sądu Rejonowego). Zgodnie z treścią art. 117§2 kpk czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiała się, a brak dowodu, że została o niej powiadomiona, oraz jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że niestawiennictwo wynikało z powodu przeszkód żywiołowych lub innych wyjątkowych przyczyn, a także wtedy, gdy osoba ta usprawiedliwiła należycie niestawiennictwo i wnosi o nieprzeprowadzenie czynności bez jej obecności, chyba że ustawa stanowi inaczej, stosownie natomiast do treści art. 384§2 kpk pokrzywdzony ma prawo wziąć udział w rozprawie, jeżeli się stawi, i pozostać na sali, choćby miał składać zeznania jako świadek. W tym wypadku sąd przesłuchuje go w pierwszej kolejności. Rozpatrując podniesiony zarzut zważyć należy, iż przywołane powyżej przepisy rozważać należy łącznie z treścią art. 337a§1 kpk który stanowi, iż na wniosek pokrzywdzonego należy poinformować go o dacie i miejscu rozprawy albo posiedzenia, o którym mowa w art. 339 § 3 pkt 1 i 2, art. 341 lub art. 343, oraz o zarzutach oskarżenia i ich kwalifikacji prawnej. Z analizy akt sprawy niniejszej nie wynika natomiast aby taki wniosek o jakim mowa w wskazanym przepisie został przez oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P. w sprawie tej złożony.

Za niezasadny uznać należy podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 392§1 kpk, a naruszenie którego to przepisu skarżący upatruje w odczytaniu zeznań świadka I. R., mimo braku zgody oskarżyciela posiłkowego na ich odczytanie (nieobecność spowodowana brakiem zawiadomienia o rozprawie), w sytuacji gdy zeznania te dotyczyły bezpośrednio oskarżyciela posiłkowego, świadek I. R. była obecna na miejscu zdarzenia i widziała w miejscu rozbitych szyb rozrzucone i wypalone zapalki, jej zeznania mogły się przyczynić do szczegółowego wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, co nie pozostało bez znaczenia dla oceny zachowania oskarżonego, jego kwalifikacji prawnej, stopnia społecznej szkodliwości, a w konsekwencji dla wymiaru kary.

Argumentując tak sformułowany zarzut pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P. czyniąc m.in. uwagi, iż oskarżyciel posiłkowy będąc nieobecnym na rozprawie głównej, o której – jak twierdzi apelujący – nie został prawidłowo zawiadomiony, nie mógł złożyć sprzeciwu wobec decyzji Sądu, a Sąd - zdaniem apelującego – nie powinien był w dniu 01 lutego 2019r. prowadzić rozprawy, prezentuje w przedstawionych w apelacji wywodach także stanowisko, iż dowód z zeznań świadka I. R. był dowodem istotnym i miał w sprawie zasadnicze znaczenie. Świadek w imieniu oskarżycielki posiłkowej złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, była obecna na miejscu zdarzenia bezpośrednio po jego dokonaniu, dysponowała wiedzą o okolicznościach popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu. Rozpatrując powyższy zarzut zauważyć należy, iż stosownie do treści art. 392§1 kpk wolno odczytywać na rozprawie głównej protokoły przesłuchania świadków i oskarżonych, sporządzone w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę, gdy bezpośrednie przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędne, a żadna z obecnych stron temu się nie sprzeciwia. Zgodnie zaś z

§2 art. 392 kpk sprzeciw strony, której zeznania lub wyjaśnienia nie dotyczą, nie stoi na przeszkodzie odczytaniu protokołu. Zauważyć należy, iż jak zaznacza się w praktyce orzeczniczej bezpośrednie przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędne - w rozumieniu przepisu art. 392 § 1 k.p.k.- jeżeli dowód ten nie ma zasadniczego znaczenia dla sprawy, nie pozostaje w istotnej sprzeczności z innymi dowodami i oczywiście nie jest wewnętrznie sprzeczny (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 lipca 2015 roku II AKa 145/15). W sprawie niniejszej wbrew odmiennym zapatrywaniom skarżącego, nie budzi wątpliwości, iż oskarżyciel posiłkowy (...) sp. z o.o. z/s w P. został – poprzez ustanowionego w sprawie pełnomocnika – powiadomiony o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 01.02.2019r., a będąc zawiadomionym o tym terminie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego oraz oskarżyciel posiłkowy na rozprawę wyznaczoną na dzień 01.02.2019 roku, jak wynika z protokołu rozprawy z tego dnia nie stawili się. Procedując na rozprawie sąd rejonowy odczytał na podstawie art. 392§1 kpk zeznania świadka I. R. i W. K.. Analizując przedmiotową sprawę stwierdzić należy, iż odstąpienie od bezpośredniego przeprowadzenia dowodu z zeznań wskazanego świadka nie miało negatywnego wpływu na prawidłowość ustaleń faktycznych. Odnotowania w tym miejscu wymaga, iż I. R. w swoich zeznaniach opisała te okoliczności które zaobserwowała po przybyciu na miejsce zdarzenia po otrzymaniu informacji o próbie włamania do budynku szkolnego przy ul. (...) w W., a wypowiedzi procesowe tego świadka co do wskazywanych aspektów znajdują potwierdzenie w protokole oględzin miejsca zdarzenia. W zaistniałej w sprawie sytuacji próba wykazania przez skarżącego pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P. że to zeznania świadka I. R. miały zasadnicze znaczenie dla sprawy i nie mogły zostać wprowadzone do materiału dowodowego w trybie art. 392§1 kpk nie okazała się trafna. W toku prowadzonego postępowania wszystkie okoliczności zaistniałego wówczas zdarzenia w tym m.in. aspekty odnoszące się do zachowania oskarżonego, wartość zniszczonych przez wymienionego dwóch szyb zostały dokładnie ustalone. Ujawniony w toku rozprawy i swobodnie oceniony materiał dowodowy stanowił podstawę dokonanych przez sąd rejonowy ustaleń faktycznych, które pozwoliły na przypisanie oskarżonemu m.in. dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13§1 kk w zw. z art. 279§1 kk i art. 288§1 kk w zw. z art. 11§2 kk. Orzeczona w wyroku za czyn ten kara, jak również orzeczona wobec oskarżonego kara za przypisany w pkt II części dyspozytywnej wyroku M. P. czyn z art. 279§1 kk a także orzeczona kara łączną nie są karami rażąco surowymi czy łagodnymi w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk. Wymierzone w wyroku oskarżonemu kary uznać należy za adekwatne i sprawiedliwe.

Z uwagi na powyższe nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionej apelacji orzeczono jak na wstępie (art. 437§1 kpk).

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego, należnych Skarbowi Państwa, orzeczono na podstawie art. 636§1 kpk oraz na podstawie art. 13 ust.2 ustawy o opłatach w sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973r. (Dz. U. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) obciążając nimi oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o. z/s w P. w tym wymierzając oskarżycielowi posiłkowemu opłatę w wysokości 100 zł.

Niezależnie od powyższych rozważań zwrócić nadto należy uwagę, iż sąd rejonowy winien rozważyć sprostowanie pkt I, VI i VII dyspozycji zaskarżonego wyroku poprzez prawidłowe oznaczenie firmy pod którą działa oskarżyciel posiłkowy (...) sp. z o.o. z/s w P., bowiem wskazana w wyroku nie może być uznana za prawidłową.